

om den som en Nutidens Guldkalv, den bliver snart en hel Gudsdyrkelse, man kan tale om en hel Kultus. Det er den samme aandløse Metode, som Pietismen anvendte i sin vankundigste Periode. Det er de samme grove Skel, man trækker op. Jeg læste med den største Forundring et Stykke, som ogsaa var skrevet om denne Affære om en Hebrønpige, der blev antastet af en Karl, og saa føjes til: han var naturligvis ikke „organiseret“.

Jeg tror ikke, der er megen Bund, Alvor eller Dybde i den Kulturbevægelse, der giver sig til Kende ved den Slags Møder og Udtryk, jeg her har talt om. Det gaar ikke saa let til at blive kultiveret i god Forstand, at man kan besørge dette ved Indmeldelse i en Protokol. Naturligvis fik ogsaa disse Møder et mindre tiltalende Præg, ved at der mange Steder traadte en ret tydelig Forretningstendens frem, det endte med Geschäft. Partiblade blev anbefalede for at faa saadanne Sager oplyste upartisk, rigtigt og sikkert. Man holdt Dans fra 8—2 og tog naturligvis Entré og fik noget i Kassen, og naar man saa oven i Købet producerede Kultur, var det jo et glimrende Resultat. Ja, jeg maa tilstaa, at da jeg sad og tænkte paa de Indtryk, jeg fik den første Dag, jeg læste om disse Ting, gjorde det mig ondt, at en dansk Folketingsmand nedværdigede et Folkemøde paa den Maade. Vi sidde dog alle her i Kraft af Folkemøder. Jeg synes, det maa ligge overmaade nær for os at værne af yderste Evne om Folkemødernes Værdighed og højne det Præg, de skulde have af Alvor og Saglighed. Jeg synes, det er Uret at kalde en Forsamling sammen til en saa overfladisk Dom, til en Forfølgelse af den Natur, og under Hysten, Støjen og Trampen at vedtage en Resolution, der dømmer navngiven Kvinde, hvis Sag endnu er paa Undersøgelsens Stadium. Men det vilde jeg sige om enhver som helst, der blev behandlet paa den Maade. Jeg vil bede mine ærede Kolleger ikke tro, at det er et Forsvar specielt for Fru Bransholm, ingenlunde! Jeg ved ikke, om hun er Forsvar værd, uden for saa vidt som hun her er bleven ilde behandlet som Kvinde. Jeg vilde sige det om enhver, man dømte paa den Maade paa et Folkemøde. Der blev i Sommer fra en anden socialistisk Ordfører gentagne Gange talt om, at nu kom Ridderen frem i dansk Politik og løste op for den sovende Tornerose, Ridderen af Sandhed, af Ret

og af Billighed. Men er der noget, der hører med til Begrebet Ridderlighed, saa er det dog — det vide vi alle — først og fremmest et vist Hensyn til Kvinden. Jeg synes ikke, denne Selvudnævnelse til Ridder værdigheden passer godt sammen med denne Behandling af navngiven Kvinde paa offentlige Folkemøder. For Resten maatte man ønske, at Ridderligheden kom langt mere frem i det offentlige Liv, end den gør. Vi mindes i disse Dage hvert Øjeblik, synes jeg, om, hvor lidt der er af Ridderlighed.

Dernæst skal jeg sige et Par Ord om det, det ærede Medlem stadig vender tilbage til, omend her i Salen i en noget dæmpet Tone: Børnemishandling i Almindelighed. Man faar det Indtryk, at det ærede Medlem mener, at vort Land er særlig Børnemishandlings Land. Jeg tror, det er Uret mod vort Folk. Jeg tror ikke, det har meget paa sig. Derimod benægter jeg ikke, at der baade hist og her kan finde Børnemishandlinger Sted. Men jeg tror ikke, man har Ret til at sige, som det ærede Medlem har sagt — jeg citerer af det ærede Medlems egne Partiblade —: „Hvad jeg har set af Mishandling overfor Børn, saavel fra Mødres, som fra Stifmødres og Husbonders Side, grænser til det utrolige. Den Taler eller Skribent er ikke født, som er i Stand til at udtrykke, hvad Tusinder af Børn lide i Tusinder af Hjem.“ Og et andet Sted læser man: „Opdragerne prygle, prygle og prygle fra de øverste til de nederste. Altid Prygl og altid Prygl.“ Jeg tror, det er for mørkt et Billede, for mørk en Farve, der anlægges. Efter min Erfaring have Børnemishandlinger, om man kan bruge saa stærkt et Udtryk, Prygl overfor Børn i tidligere Tider særlig fundet Sted paa tre Steder, nemlig i Skolen, paa større Gaarde, hvor der var stort Folkehold, og i Værksteder. Jeg har kendt Forholdene paa alle de tre Steder, jeg har nemlig ogsaa i nogle Aar boet i en mellemstor Købstad. I Skolen er Pryglesystemet for længe siden væsentlig overvundet under Paavirkning af de humane Skoletanker, som navnlig Grundtvig var Talsmand for. Det er en Menne-skealder siden, Pryglesystemet fik sit Knæk i Skoleverdenen. Dermed siger jeg ikke, at der ikke er Skoler, der misbruge Tamp og Ris den Dag i Dag, men i sin Helhed er Pryglevangeliet ikke længere i Kurs i den pædagogiske Verden. Paa de store Gaarde, hvor der tjente en 3—4 Karle og